

BARANYAI MEGYEI NAPLO

Előfizetési árak

Helyben:		Vidéken:	
1 óra	1 K.	1 óra	150 K.
1 évre	3 K.	1 évre	450 K.
1 évre	6 K.	1 évre	9 K.
1 évre	12 K.	1 évre	18 K.

Megjelenik minden hétköznap este 8 órakor.

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Szent István-ter 1.

TELEFON 208

Egyes szám: 4 fillér.

Hirdetés díjszabás szerint.

Felelős szerkesztő és lapfőigazgató: Baranyai Lajos.

A német erő. A világháború.

Nemcsak a hadviselő államokban, hanem a neutrálisokban is igen nagy a drágaság, kivéven a legnagyobb hadviselő felet: Németországot. A nagy szervező talentumú nép itt is győzelmesen állja meg helyét. A németek nemcsak arra gondoltak, hogy a háború ideje alatt jól el legyenek látva a katonáik jó fegyverekkel, jó ruhákkal és bőséges élelemmel, hanem arra is volt gondjuk, hogy azok is jól és olcsón éljenek, akik odahaza maradnak.

Amíg nálunk a drágaság immár teljességgel elviselhetetlen, a népet a minden oldalról leselkedő uzsora szabad zsákmányul dobták oda, addig Németországban teljesen normális a gazdasági élet, minden van elegendő mennyiségben és minden élelmiszer olyan olcsó, ami szinte mesébe illik.

Németországban nyomát sem látni a szűkös viszonyoknak. Kötő buzakenyeret esznek ma is és sohasem ismerték a a kukoricakenyeret. A német kormány gondoskodott róla, hogy az ő népe ne szenvedjen semmi szükségletet. Szerveztek az egész német földművelést és kereskedelmet és ez a két faktor a maga nagy tisztességében nem azt mondja, amit minálunk mondanak, hogy drága, mert háború van, hanem ennek az ellenkezőjét: kevesebb haszonra kell dolgoznunk, éppen mert háború van. A háború ott nem ürigy az uszofára, hanem komoly ok az árak leszállítására s a kisebb polgári haszonnal való megelégedésre. Ezért olyan hatalmas, erős, legyőzhetetlen ez a nép.

Az orosz balkáni törekvése.

Az entente folytatja a balkáni államoknak tett ajánlatait. Az entente, amely megszokta a idegen zsebre való ígérgetést, megint olyan földterületeket ígért a bolgároknak, amelyekkel a négyesszövetség nem rendelkezik. Bulgáriának ígérte Dobrudzának azt a részét, melyet tőle Románia vett el és Szerbia területéből is ígérte a bolgároknak. De az entente nagylelkű és még ezeken a területeken felül görög területeket is ígér Bulgáriának. Perfid ígérgetéseknek csak az lehet a következménye, hogy egyrészt Bulgária nagy bizalmatlansággal fogadja az entente szavát, másrészt Görögország, amelyet a Dardanellák melletti akció amugy is nemzeti létében fenyeget és Szerbia, amely már amugyis annyi áldozatot hozott az ententének, a végsőkig elkeseredik a négyesszövetség ellen.

Az orosz veresége.

Az északi harctéren a szövetségesek minden törekvése arra irányul, hogy a menekülő orosz sereget ütközőképtelenné tegyék. Főlényesnek kell bizonyulnunk az orosz utóvéddel való harcainkban, s arra törekednünk, hogy az utóvédet nyomván, mind közelebb érjünk a hadsereg zöméhez.

Lengyelország meghódított részén Németország és a monarchia igazgatása alatt áll. A szövetséges seregek katonái egyébként a tartomány lakosságának segítenek a mezei munkák elvégzésében és a front mögött mindenütt katonák végeznek földmunkákat. Az elpusztított vasuti hálózatot is mindenütt helyrehoztuk, a hódított területek a hódító seregek hazával való összeköttetése ma már teljes, tökéletes és zavartalan.

Az olasz kudarc.

Az olasz hadsereg veszteségei óriási az Isonzó völgyében. Különösen nagy a veszteségarány a tiszték között. De nemcsak a szárazföldi veszteségei óriásiak, aránytalanul nagy a veszteség a haditengerészetben is. Dalmácia partjain a tenger gyakran veti földre olasz matrózok holttestét. Dalmácia lakossága előtt is dokumentálódik a perfid ellenség nagy veresége, s a tenger hullámai is az olasz halálról beszélnek.

Hindenburg.

Kurlandban és Samogytienben a helyzet változott. A Nyemontól délre Eichhorn tábornok hadseregének csapatai véresen visszaverték a Dvina-szakaszon jelentékeny erőkkel megklisirelt támadást. Az ellenség 700 foglyot hagyott kezünkben. Scholtz tábornok hadserege elfoglalta a Vizna mellett levő hídfőt és a Narevót délre az ellenséget a Gaz folyón átszorította. Augusztus 8-ika óta ez a hadsereg 4950 oroszot, köztük 11 tisztet fogott el és 12 géppuskát zsákmányolt.

A déli harctér.

A tenger melléki arcvonalon az elmúlt éjjel az olaszok nagy veszteségével visszavertünk egy a doberdói fensík kiugró része ellen intézett nagyobb ellenséges támadást és Zagoránál két előretörést, amelyeket napközben heves tüzéségi előkészítés előzött meg.

A tengeren.

Egy Loyd-jelentés szerint az Utópia, Oceansziff, Esteraste, George, Borow, Yung, Admiral, George Crabbe, Illustrimus, Colm Tresoire és Welcome halászárműveket elsüllyesztették. A legénységet megmentették. Ugyanez a sors érte a Oaquadoo angol gőzöst és a Morna nevű norvég bárkát, amelynek legénységét szintén megmentették.

A Haditermény Részvénytársaság bizományosai.

A Haditermény Részvénytársaság — mint értesülünk — a már közzétett cégeknek kívül a következőkkel létesített végleges megállapodást a bizományi viszony tekintetében: Bachrach Károly és László (Obecse), Berger Sándor és Testvérek, Stern rakab, Stadler I. és Wertheimer Testvérek (Moson), Bleier Lajos (Hajdudorog), Domán Ödön (Budapest), Eckstein Jakab (Nagytapolcsány), Egyesült Biharmegyei Kereskedelmi Bank és Központi Takarékpénztár (Nagyvárad), Farkas Gáspár, Friedmann Simon, Neumann Testvérek, Póta József, Schwarz Gyula, özvegy Schwarz Sámuelné (Mezőkövesd), Feldmann és Glück (Kassa), Fischer Ignác (Pancsova), Fleischmann Mihály (Győr), Freud Imre (Siófok), Fuchs Hermann és Fia (Érsekújvár), Geiger Simon (Debrecen), Haas Lajos (Balassagyarmat), Halbohr Rezső (Dunavecse), Hartner Károly fia (Muraszombat), Herzfeld Testvérek (Csorna), Hollaender Jakab (Kassa), Hungára Bank Részvénytársaság (Budapest), Iriz Gyula (Makó), Klein Viktor és Friedmann Hugó (Nagytapolcsány), Klein Vilmos örökösei (Temesvár), Klinger és Diamant (Ungvár), Kohlmann József (Csorna), Kolin Izsó (Siklós), Komárommegyei Mezőgazdák Szövetkező, Komáromvidéki Takarékpénztár (gab. oszt.) Langfelder Armin (Budapest), Léderer Antal (Losonc), Lengyel Testvérek (Aszód), Löffler Antal és Fia (Temesvár), Löwy Emit (Jászapati), Márkus Dávid és Fia (Kisbér), Márkus Soma (Miskolc), Mermelstein Vilmos (Ungvár), Mezőgazdasági Takarékok és Hitelbank Részvénytársaság (Szombathely), Nyakárolyi Öngyelző Népbank (Nagykároly), Panuz Zsigmond (Mohács), Reichardt Mór és Fia (Sátoraljaújhely), Reich Márton, Scherfer Simon, Günz Armin (Sárbogárd), Reichenfeld Ignác Fia (Nagykanizsa), Schönberger József Fia (Fertőszent-

SÖVEGJARTÓ vászonáruháza, Barátok épülete.

Nagy választék színes zephierek, karton, schiffon és damastból. Különböző vásznak, törölközők, abrosz, lepedők és zsebkendőkből. Nagy- és asztalterítők, szőnyeg- és matracszövetekből. Olcsó szabott árak.

Egyes szám ára 4 fillér.

miklós, Schwartz József (Baja), Schwarz Testvérek (Marosvásárhely), Schweitzer Adolf (Kiskunfélegyháza), Schwitzer és Kovács Részvénytársaság (Budapest), Schönfeld Lajos (Nagyvárad), Spitzer Bernát (Kunhegyes), Sugár Mór (Léva), Szabaki Gazdasági Egyesület (Szabadka), Szerb Bank Részvénytársaság Fiókja (Budapest), Weidinger Dezős (Baja), Weiss-Adolf (Ujrad), Weiss és Engelmann (Hőgyész), Vindt és Fisch (Kisvárd). Aki ráér, érdeklődhetik, hány cég keresztény azok közül, akik a zsiros vállalatban részesednek.

TÜZ a Tobak-utcában.

A vöröskakas hosszabb idő óta nem háborgatta már Székesfehérvárt. A nyár óta a péntek reggeli tüzeset volt jóformán az első a város belső területén. Szerencsére teljes szélcsend uralkodott, s így minden nagyobb veszélytől megmenekültünk. Ha szél lett volna, úgy akkor a Tobak-utca nádfedeles hajlékai valamennyi mindenesetre a tűz martalékává lesznek.

Reggel 7 órakor gyulladt ki a Tobak-utca 11 szám alatti ház, eddig ismeretlen okokból. A ház öv. Tar Józsefné tulajdona. A hatalmas nádfedeles ház, amelyben több lakó is volt, egy-kettőre leégett. Egyik-másik részén a szobák is beégtek, így a kár jelentéke-

nyen nagy. Bruszt Sándor vásároszónak—mindene hamuvá lett. Egyedül neki 2000 korona kára van. A tűzoltóság kitünően dolgozott. A rendőrség vizsgálatot indított, hogy megállapítsa a tűz keletkezésének okát.

Drága a hősi halál.

Fényes László, a jeles újságíró legutóbb tollára vette a katonahaltak ügyét és azokat a visszásokokat, melyeket főleg a temetkezési vállalkozók különösen a temetkezésnél és a hazaszállításnál elkövetnek. Bosszantó, hogy né mondjuk, vérforraló az az eset, ahogyan az itthonmaradatok a házáért hősi halált halt vitézeink emlékével bánnak. Az alábbi eset egy vajtai asszonnyal történt meg:

Egy csapat fekete fejkendő aszsony áll a tollam háta mögött. Kezükben a csomóra kötött zsebkendő csücske, szemükben sűrű könnyek tiszteletteljes maradványa. Az egyik fekete fejkendő aszsony a fejrémegyei Vajtára illetős; Bartosné Kiss Katalin. A fia Bartos János Budán fektült egy vöröskeresztes fiókkórházban és ott meg is halt. Felsürgönyözték az anyát, az felment és azt mondta, hogy hazaviszi a fiát, az az övé. Az kell neki otthon. Vasárnap délután a temetőben bazsillikumot és violát ültetni. Zselléraszsony, az egész pénze reá megy, nem bánja. Mondom ezek az anyák nagy igényekkel vannak.

Elmegy hát Kis Katalin asszony a kórházi entrecipéshez. Mert

ezek az entrecipés ufa! felosztotk maguk között a kórházakat, ki kinek haljon meg. Kiss János Vajtáról Berzay Ferenc és társa rohamaucik entrecipés halottja.

— Vajtára szeretném szállítani — mondja Kis Katalin. — A legolcsóbban, a hogy lehet. Zselléraszsony vagyok.

— A legolcsóbban fogom szállítani — mondja Berzay ur és papírost és ceruzát vesz elő. Ir, számol, összead, azt mondja Kis Katalinnak:

— Ötszázötven korona.

Kiss Katalin annyi pénzt nem tud előteremteni, nem adtak annyit a kis földre, amije van. Kér, könyörög, hiába.

— Nem lehet, ez mindenben a legolcsóbb.

Sirva megy vissza a kórházba. A parancsnok — a dolog helyes megértéséhez szükséges tudni — egy gróf, a nevét nem engedi meg, hogy kiírjam. Megvigasztalta az asszonyt, hogy ne busuljon, majd ő hazaküldi a fiát Vajtára, ne legyen rá gondja. A gróf elmegy egy másik temetkezési intézetbe és azt mondja:

— Kérem, egy szegény közkatónát akarok hazaszállítani Vajtára, a falujába. Mibe kerül a legolcsóbban?

Papir, ceruza, a legolcsóbb szállítás: 319 korona.

— Jól van, egy óra múlva visszajövök.

Elmegy most a gróf Berzai entrecipéshez és a két költségvetést összehasonlítja. Azt a mit a parasztasszonynak adtak és a mit neki a grófnak.

A parasztasszonyban teszem azt a vasuti szállítási díjtétel 84 korona, a grófnak kiállított számlában 71 korona. A vasutig a furgon — háromszáz lépésre van a vasut — amabban 36 korona, ebben 10 korona. És így tovább.

Fényes László előadása nyomán adjuk ezt az esetet, megjegyzést nem fűzünk hozzá, hisz, az eset magában annyira beszédes, hogy kár lenne a szót rá pazarolni. De az egy igaz, hogy végtelenül jellemző a magyar viszonyokra.

Székesfehérvár piaci árjegyzéke

augusztus 10-től 20-ig.

Tej literje 28 fillér.

Turj literje 1 K 20 fillér.

Túfó kilója 80 fillér.

Tojás darabja 10 fillér.

Vaj kilója 4 K 50 fillér.

Gomba literje 30 fillér.

Zöldbab (kifejtve) literje 36 fillér.

Fajestáposzta darabja 20 fillér.

Kelkáposzta darabja 06 fillér.

Kalababé darabja 2 fillér.

Szent János-retek darabja 2 fillér.

Uj krumpli kilója 14 fillér.

Uj krumpli métermázsája 12 K.

Petrezselyem csomónkint 3 fillér.

Sárgarépa csomónkint 3 fillér.

Vöröshagyma különkint 40 fillér.

Vöröshagyma kiskötög 6 fillér.

nagykötög 8 fillér.

Fokhagyma különkint 1 korona.

Gyenge kukrica 6 drb 20 fillér.

Paradicsom kilója 16 fillér.

Főzeléktök darabja 12 fillér.

Zöldpaprika 8 darab 20 fillér.

Uborka (savanyítani) 10 drb. 20 fillér.

Körte kilója 40 fillér.

Szentiváni alma kilója 20 fillér.

Kárász I. rendű kilója 140 fillér.

Kárász II. rendű kilója 90 fillér.

Kárász III. rendű kilója 70 fillér.

TÁRCA.

Nagy Péter cár.

Kilenc hónapot töltött folytonos tanulmányozás és munka között Hollandiában, páratlan szorgalommal és képességgel szivta magáva a nyugati kultúra minden cseppjét, hogy azután mindazt birodalmában értékesítse. Hollandiából Angliába ment, ahol ugyancsak a tengerészet ügyei érdekelték. Kiterjedt ugyan figyelme sok mindenre, mégis legjobban a hadi kikötők, hajógyárak, a hajóépítés tudománya és művészete igazgatta. Itt is olyan furcsa és eredeti életet élt, mint Hollandiában. A filomatikus, hideg angolok persze furcsa, bámsz szemekkel nézték a külön uralkodót, ki gyakran felkapta ácsszerszámai és dolgozott velük; és gyakran beszélgetett az építőkkal, kik megmutatták neki rajzaikat és megtanították, mint lehet mindenfajta hajóról tervet készíteni.

Mialatt Péter birodalma érdekében nyugaton járt és tanulmányozott, vésez, fekete felhők kezdtek tornyosulni Moszkva fölött. Sophiának, bár a zárda falai közé volt zárva, sikerült a Péter kormányzásával elégedetlenkedőket föltüzelné és sztráiket ismét fölláztatni. Ez a megbízhatatlan, állandóan forradalmi hangulatú katonai szervezet már harmadszor

került szembe Péterrel, ideje volt tehát, hogy egyszersmindkorra leszámojon velük. A leszámolás szigorú volt, olyan, amilyet Péter fékezhetetlen természeté és vad haragja diktált. A legenyhébb büntetés az akasztás volt; a önkosok és felbujtók nagy részét fölégeltette és kerékbetörtte. A Lefort által szervezett állandó és fegyverrelzet katonaság most nagyon jó szolgálatot tett. Az sztráicek hatalma ezzel a lázadású megtrórt, mert Péter a legkíméletlenebb módon irtotta ki őket birodalma testéből. Egykoru feljegyzések hihetetlen véres lakomákról reglélnek, melyeken a cár és bizalmas barátai a szerencsétlen sztráiceket tucatmázzal küldték volna a másvilágra. Az az egy bizonyos, hogy Péter félelmetes belső ellenségétől szabadult meg, mely állandóan fenyegette a cári hatalmat. Miként a római légioók császárokat emeltek trónra és császárokat tasztottak le onnan, ugy Oroszországban is nem egy cár köszönhetné koronáját a mindenne kapható, hatalmas sztráiceknek.

Miután a cár így otthon rendet teremtett, hozzálátott tanulmányainak és tapasztalatainak értékesítéséhez. Jelenkéntelen, apró újításokkal kezdte, melyek látszólag furcsának és kicsinyeseknek tűnnek fel. Civilizálta, kulturálta népérszere nagy ellenszenvvel és idegenkedéssel fogadott minden kezdeményezést. A cár azonban hajthatatlan volt; nem törődött a

nagy tömeg haragjával és lázongásával, — amit egyszer a fejébe vett, azt tüzzel-vasalal keresztül-vitte. A fényes ígéretekkel Oroszországba csábított idegenek tanácsaitól támogatva kezdte meg működését. Mindenekelőtt behozta a régi, ódi számítás helyett az Európában általánosan használt arab számokkal való számítás, azután egy nagyon kényes dologba fogott. Modern finanszeniket megsegyenítő furlanggal adót vetett ki az Oroszországban annyira jellegzetes kalfánra és szakállra. Ez a rendelkezése persze nagy fölháborodást keltett. A nemzeti jellegűkhöz ragaszkodó oroszok azonban inkább készek voltak megfizetni a rájuk rótt bíroságot, mintsem hogy a parancsnak engedelmelkedjenek. A cár tehát — dacára annak, hogy az új adó kitünő jövődelmi Törvénnyel — radikális lépésre határozta el magát. Moszkva összes kapui elé egy szabót és egy borélyt állított, kiknek az volt a kötelességük, hogy mindenkit, aki a fejedelmi város kapuján belép, megborotváljanak s a kalfánját szabadlajak körül. A kirendeltség szigoruan teljesítette a parancsot s az eredmény kamaronas meg is látszott Moszkva népén.

Legfontosabb, legelőbvalóbb vállalkozása azonban az volt, amiről legfőképpen a Nyugatot is betudta, hogy hatalmas hajóhadat teremtett. Már a törökökkel vívott első harcai után tett ez irány-

ban lépéseket; a nemességre és papságra súlyos adót rótt ki; ezt a mozgalmat most tovább folytatta. Annai elméleti és gyakorlati tudást szerzett össze Nyugaton, hogy bátran hozzáfoghatott tervet kivitelezés. Maga vezette a munkálatokat angol tiszték segítségével és egy-kettőre elkészült az első orosz hajóhad, mely azonban még csak a Don folyón pompázott és okozott nagy gyönyörűséget hatalmas urának és megeremelőjének.

Péter elvetette országában a haladás, a fejlődés, a kultúra csírát, aztán kifelé fordította tekintetét. A svéd szomszédot most még tulhatalmasnak találta arra, hogy vele egyedül megbirkózzék. Szövetségeket keresett hát és talált is szomszédaiban, a dán és a lengyel királyban. A svéd trónon ekkor XII. Károly ült, egy 18 éves fiatalember, akiben ugyancsak emberükre akadtak a szövetségesek. Legelső föllépésére, pompás talentumos hadvezérnek bizonyult, mert egyenként leverte a lengyeleket, dánokat, az Ingrida betört orosz csapatokat pedig Narvánál úgy tönkverte (1700 nov. 19.), hogy a 60 ezer emberből csak néhány hírmondó tudott visszajutni Moszkvába, a többit vagy megölték vagy elfogták.

Ily nagy, megsemmisítő vereség után, mely bárkit is levett volna a lábáról, Péter nem csüggedt el; ez a vasengerő, csodálatosan erős akaratu ember különösen a

Csuka kilója 2 korona.
 Ónhál (balatoni) kilója 2 korona.
 Keszeg kilója 70 fillér.
 Süllő kilója 4 korona.
 Ponty kilója 2 korona.
 Harcsa kilója 2 K 60 fillér.
 Csirke (rántani való) 1 kilón alul párja 3—3.40 korona.
 Csirke (sütni való) 1 kilón felül 4—5 korona.
 Tyúk darabja 3—4 korona.
 Kacsa (sovány) kgr. 1 60 K.
 Liba (sovány) kgr. 2 K.
 Kacs (kövér) kilónként 2.50 K.
 Liba (kövér) kilónként 3 korona.
 Tisztított liba és kacsa kilónként 3.50 korona.

A hadüzenetek.

A világháború kitörése óta összesen husz hadüzenet történt. Ezek a következők:

1914 július 28-án Ausztria és Magyarország Szerbiának, 1914 augusztus 1-én Németország Oroszországnak, 1914 augusztus 3-án Németország Franciaországnak, 1914 augusztus 4-én Anglia Németországnak, 1914 augusztus 5-én Ausztria és Magyarország Oroszországnak, 1914 augusztus 6-án Szerbia Németországnak, 1914 augusztus 11-én Montenegró Ausztria és Magyarországnak, 1914 aug. 11-én Montenegró Németországnak, 1914 augusztus 11-én Franciaország Ausztria és Magyarországnak, 1914 augusztus 13-án Anglia Ausztria és Magyarországnak, 1914 augusztus 23-án Japánország Németországnak, 1914 augusztus 23-án Ausztria és Magyarország Japánországnak. 1914 augusztus 29-én Ausztria és Magyarország Belgiumnak, 1914 november 2-án

veszély pillanatában mutatkozott nagyknak. Újja szervezte hadseregét s a következő évben ismét szembeszállt nagy ellenfelével. A szerencse most mintha feljelle mo- solyogott volna, sikerült neki Livoniában Marienburgot elfoglalnia. A hadjárat ugyan minden jelentősebb esemény nélkül zajlott le, mégis emlékeztetéssé lett Péter életében. Marienburg kivásárolt ugyan orosz fogságba került egy 16 éves, fiatal nő, egy szegény, egyedülálló leány, ki csak az ostrom előtti napon ment férjhez egy svéd őrmesterhez, kit másnap már el is vesztett s így teljesen magára maradt. Az egy napos özveggy feltűnő szépsége révén Menciakoff herceg udvarába jutott, itt látta őt meg Péter cár. Megtetszett neki a fiatal teremtés kedvesen elbájoló szépsége, magához vette és később, feleségévé tette. Így lett a szegény, ismeretlen leányból, kinek jóformán csak a keresztnevével — Márta — sikerült kipihatólni, a minden oroszok hatalmas cárnak felesége és Péter halála után I. Katalin névvel az oroszok koronázott királynéja. Ez a regényirók tollára méltó eset, mely a mi modern fogalmaink szerint is majdnem hihetetlen, végtelenül jellemzi a minden átlagon felülemelkedő cárt, de e cselekedete is csak hajthatatlan, akadályt nem ismerő energiájának volt a következménye.

Dixi.

(Vége köv.)

Oroszország Törökországnak, 1914 november 5-én Franciaország Törökországnak, 1914 november 5-én Anglia Törökországnak, 1914 november 7-én Belgium Törökországnak, 1914 november 7-én Szerbia Törökországnak, 1915 május 23-án Olaszország Ausztria és Magyarországnak üzent hadat.

Mint hogy nyolc állam Ausztria és Magyarország, Németország és Törökországnak ellensége, 24 hadüzenetnek kellett volna történnie. Olaszország azonban eddig sem Németországnak, sem Törökországnak nem üzent me a háborút. Montenegró és Japánország pedig csak a két közép európai nagyhatalomnak üzent hadat, Törökországnak ellenben nem. Németország és Olaszország, valamint Montenegró és Törökország közt megakadt a diplomáciai érintkezés, Olaszország és Törökország közt ellenben még fennáll. Japánország és Törökország közt a háború előtt sem volt diplomáciai összeköttetés.

HIREK.

— József főherceg születésnapja. Alcsutól jelentik: József főherceg születésnapja alkalmából az alcsuti főhercegi udvari templomban ünnepi hálaadó istentisztelet volt, amelyen a főhercegi család otthon lévő tagja, Mária főhercegnő, továbbá az uradalmi tisztség teljes számban, a községi előjáróság, képvisellete, az udvartartási személyzet, a főhercegi hadikórház üdülo sebesülteij, az irtalmas növények és nagy közönség jelent meg.

— Hősök halála. Vértess Mihály, a székesfehérvári színház volt jellemzősége, július hó 10-én a doberdói fensikón gránátlövés következtében meghalt. Bajtársai ott temették el egy sziklába.

A budapesti helyőrségi kórházból f. hó 13-án délután 3 órakor temették el Kardos István 31 éves 17. honvédegyalozredből sárkeszui születésű, volt budapesti lakos honvédet.

— Tárgyalás a husiparókkal. A polgármester pénteken tartotta a tárgyalást a husiparókkal, hogy maximális árakat megállapíthassák. A husiparókok kijelentették, hogy még a mostani árak mellett sem tudnak megmaradni, mert az élőállatok ára folyton emelkedik s így ők is kénytelenek lesznek az áremeléshez nyulni. Először bizony az élőállatokra kell a maximális ár, másodsor a közvetítő kiskorlátása, akkor majd remélhetünk gyökeres javulást.

— A bérkocsiosk viteldija. Az áprilisi közgyűlés elhatározta, hogy a bérkocsik számát 60-ról 70-re emeli fel, a viteldijakat pedig az egyfogatúknál 20 százalékkal, a kétfogatúknál pedig 30 százalékkal emeli. A közgyűlési határozat jóvá hagyása pénteken érkezett meg a törvényhatóságához.

— A katonárvárnak. Tar Antal zászlós tiz koronát küldött a Fejérmegyei Naplóhoz a katonárvárak számára.

— Szalkai szinigazgató ügye. Szalkai Lajos szinigazgató — mint ismeretes — megfellebbezte a szinészesegylet határozatát, amely megfosztotta a társulat vezetésétől. Szalkai most bizonyítványt kért a szinügyi bizottságtól, amely bizonyítvánnyal akarja igazolni szükséges-felhárvári működését. A szinügyi bizottság megadta a bizonyítványt, amely természetesen nagyvont is mérsékelt hangu.

— Tézene. Vasárnap f. hó 15-én d. e. 11 óratól fél 1 óráig tézene lesz a Zichy ligetben a Vöröskereszt javára, belépődji 20 fillér.

— Rokkant katonák javára gyűjtés Bicskén. Aug. 8-án a rokkant katonák javára rendezett templomi gyűjtés a bicskei templomban 1133 koronát eredményezett. Ezen összegből, 600 koronát egy elesett őrmester hagyományozott a rokkantak számára. Léber Jakab bicskei illetőségű 24 éves fűszeresegéd, ki a 12-ik uhánus ezred IV-ik századánál szolgált mint őrmester, jul. 17-én Szinkovónál az oroszok ellen vívott ütközetben hősi halált halt. Eleiben is küldött jelentekenyebb összegetek jótékony célra, ezen 600 korona pedig a katonaságnál megakarított pénze volt, mit azon emlékezéssel küldött haza, hogy eselleges esete esetén fordították rokkant katonák javára. Gyászoló öreg szülői eleget tettek fiuk óhajának, s ezen összeget a kijelölt célra felajánlották. Példáján okulhatnának sokan, kik jöletben, a vesztőlét tóval élnek, sokat sajnálnak, de azért szívük, s még inkább erszényük zárva van.

— Ez Oroszország! Jellemző, hogy a tuberkulózis ellen küzdő egyesületeknek milyen ellenséges indulatokkal kell küzdeniök. Így például Kievbén az ugynevezett "féhérvirágszál" napon a propaganda lapok szétosztását azon ürüggyel titították meg, hogy esetleg főraddalmi tartalmuak is lehetnek. Moszkvában ugyanezen alkalommal a 36 hirdetett fölvilágosító előadás közül egyet sem lehetett megtartani, mint-hogy állítólag nem volt elég rendör, akiknek az előadásokon meg kellett volna jelenniök. 12 tuberkulózis elleni egyesület életében fordulnak már elő hasonló esetek. Lugansk városában a hatóság szüntette be az egyesület működését. Megnehezíti a küzdelmet az orosz egyház, az orvosok, sőt a sajtó is, melynek egy része azért támadja a tuberkulózis elleni ligát mert sok balpárti politikus van benne.

— Hivatalos kimutatás az idej termésről. A földmívelésügyi miniszter mostanában kiadott hivatalos jelentése a legutóbbi jelentéshez képest kevés változásról ad hírt. A buzatermés a mult évinél 16 millió métermázsával több, 45 millió métermázsá. Rozs termésünk 12 millió kétszáz ezer métermázsá. Árpa 12 millió, 840 ezer métermázsá termett. Zab várható termése 12.083.277. A tengeri a legutóbbi két hét óta mindenütt kitűnően fejlődött; jó termésre van kilátás.

— A Tudósító Iroda. A Magyar Vörös Kereszt Egylet Tudósító Irodája augusztus hó 1-én töltötte be működésének egyéves fordulóját. A Tudósító Iroda ez alatt az idő alatt, 114.249 darab értesítést adott hozzáérkező tudakozódásokra, 30.837 darab távirati tudósítást és 11.952 darab ügyiratot intézett el.

— Az ujedük koronások. Augusztus 15-étől kezdve a jegybank új ezüstkoronásokat fog forgalomba hozni. Az új egykoronások külső képe más lesz, mint a régieké és hátlapjukon — "1914—15." föltírás lesz egy babér koszorúval övezve. A most forgalomba levő egykoronások rövidesen be fogják vonni. November 15. után már csak az ezüstértékükön váltja be a jegybank a régi egykoronásokat és így remélhető, hogy az a rengeteg sok egykoronás ezüstpénz, amelyet a háború folyamán kivontak a forgalomból november 15 ig visszakerül a jegybankba.

— A Gyámhatóság hatáskör szabályozása. Az igazságügyminiszter és a belügyminiszter együttesen kiadott rendelete szerint a törvényes, mihelyt arról értesül, hogy a házassági perben álló házafelieknek kiskoru gyermekük van, köteles a per megindításáról vagy az előzetes békéltetés kéréséről a kiskoru illetékes gyámhatóságát haladéktalanul értesíteni. Továbbá a kiskoru elhelyezésének és tartásának kérdésében hozott határozatot és a házassági per befejező határozatot jogerőre emelkedése után az illetékes gyámhatóságának megküldeni.

— A Vöröskereszt perselygyűjtése. A Vöröskereszt Egylet Pálya-udvai kirendeltségének legújabb pénzgyűjtése következő eredménnyel járt: Vasuti Vöröskereszt 30.76 K, Mezö Elekne 1.73 K, Topits Lujza 3.16 K, Royal kávéház 6.72 K, Roszberger és Társa 17.50 K, Rédei-vendéglö 8.80 K, Szücs gyógyszerár 4.61 K, Binder utóda 1.44 K, Steiner drogeria 10.65 K, Marschall Nándor 22.50 K, Szigethy Testvérek 21.30 K, Kümmel Béla 4.06 K, Roter Iszák 16.99 K, Kauffmann Pál 4.37 K, Állomásparancsnokság (Vasut.) 2.88 K, Vasuti távbészöl 1.46 K, Seregélyes község 10.42 K, Herceg-vendéglö (kézműosásért) 12.53 K, Alba-drogeria 7.52 K, Hungária kávéház 9.84 K, Juranek-vendéglö 8.70 K, Bárány-kávéház 1.11 K, Teher-leadás (Pályaudvar) 3.72 K, Teher feladás (Pályaudvar) 1.47 K, Színház-kávéház 7.96 K. Összesen 221.76 K. At nem vették meg a Vörösmarty-kávéházban, Fekete Sasban és a Magyar Királyban elhelyezett perselyek.

— Csak egy cigarettát. Legutóbbi cigarettagyűjtésünk eredménye: Havastöze 68 cig. Melcortöze 84 cig. Rottteröze 250 cig. Legutóbbi gyűjtésünket a pályaudvari vöröskereszt kirendeltségnek küldtük el.

Szombaton, aug. 14-én

A MAITRESSE.

Dráma 4 felvonásban.

Caillaux francia miniszter nejjének világszenzációs pere nyomán a Pasquali filmgyár hírneves művészeivel a főszerepben.

— **Honvéddisputa.** Napokig feküdt a vitéz honvédek a lövészárkban. A feneketlen, nyakig zökkenős, rettetés utakon bizony nehezen tudták utánuk szállítani az edvelt és dohányt. Egy pár napig, hogy nem kaptak menázi, azt még csak elviseltek valahogy a hadifák, de a dohány hiányát szörnyen érezték.

Ilyen állapotban is nagyszerű romhammal típorkált szét az ellenség. Az ütököt után vizsgálják a sebesülteket. Az egyik legény feje be szakadt.

— Hát ezt hogy szerezted? — kérdezi az orvos.

— A komám végott föbe puska-tussal.

— És miért?

— Mert összevesztünk azon, hogy tölgyfalevéből vagy bükkfafelevéből lehet-e jobb dohányt pipálni

— **A Vöröskereszt-egylet** által f. hó 20-án tartandó állatvadász iránt nagy érdeklődés mutatkozik. Már eddig sok állatot jelentettek be és sokan küldöttek pénzdományokat is és pedig Leopold Gusztáv 1000 K., Strasser Vilmos, dr. Hirsch Alfréd, dr. Hönig János, Grünfeld Jakab 500—500 K., Leopold Lajos 300 K., Jurcsák Béla 250 K., Szabadbattyán község 184 K., Reich Miklós 150 K., Blau Arnold, özv. gr. Széchenyi Dénesné, Ifj. Löwinger Mór, 100—100 K., Ercsi község, Kherndl Imre, Ercsi cukorgyár, Bem Gyula 50—50 K., Csöngöy Gyula, gr. E. Salburg, Koller Tivadar, Udvardi János 20—20 K., Miklós Géza, Korniss Boldizsár 10—10 K., dr. Kemény Kálmán 5 K.

ÜZLETI ZÁRÓRA:

Személyzetük kimélese szempontjából a székesfehérvári bejegyzett **FÜSZER-KERESKEDŐ** cégek az alábbi zárórákat állapították meg folyó hó 16-ától.

Naponta déli 12 — fél 2 óráig zárnak

Este 8 órakor.

Vasárnap d. e. 10 órakor.

Filts Pál Fia,

Heller Izidor,

Fiumei kávébehozatala,

Illés Károly,

Szigethy Testvérek.

Karl József és fia,

Pető Miksa,

Simon György,

Schwarz Soma és testvére,

Reméljük, hogy e humánus példát a többi kereskedők is követik. (Szerk.)

— **Katonatemetések.** Taur János munkás a 11. Trén div. nál ujevgy. házi lakos a harcúren kapott betegsége következtében elhunyt. Temetése aug. hó 14-én d. u. 2 órakor lesz a Szt. György kórház halottasházából.

Gubica Uljo 27-és hónapv gradiskai lakos. a harcteren kapott betegsége következtében elhunyt. Temetése aug. hó 14-én d. u. 2 órakor lesz a Szt. György kórház halottasházából.

— **Állatbetegségek a vármegyében.** Fátka községben fellépet a lépfene, Nadapón és Baracson pedig megszűnt az állatjárvány.

— **Bojtorjánhajszes** korpásodás, hajhullás ellen kiütően bevált szer; üvege 1 kor. 20 fillér. Kapható **Szücs Róbert** Magyar Korona győgyesztárban Kossuth-u. sarkán.

Fiumei kávébehozatal
SZÉKESFEHÉRVÁR
:: (BARÁTOK ÉPÜLETE). ::

Pörkölt kávékeverékei utolérhetőnek! Saját villamos kávénapypörköldé! Telefon 250.

Vasárnap az Apollóban

A KÁRPATOK HŐSNŐJE.

Igaz történet a mai háborúból osztrák-magyar katonasággal.

GÉPSZIJ legjobb minőségben kapható **Langráf Gábor** és **Fia** bórkereskedésében **Jókai-utca 8. Naponta postai szétküldés.** Telefon 100.

A város népesedése
julius második felében.

Született törvényes fiú 16, leány 16, törvénytelen leány 1, összesen 33. Meghalt: fiú 8, leány 4, férfi 25, nő 9, összesen 46. Eszerint a halálózás a születést 13-al multa felül. Házasságra lépett 6 pár.

Meghaltak: Hosszu József László rk. 2 éves, Ösz-u. 21. Majer Ignác rk. kétfestőgyári kazánfűtő, 47 éves Palotai-u. 43. Mijovic Iliá, g. kel. földműves, Seregélyesi u. 1. Szilczi István Mihály. rk. 3 hónapos, Malom utca 43. Özv. Vámi Istvánné Némét Erzsébet, rk. 76 éves Salétrom utca. Schweininger István, rk. földműves, 48 éves, Seregélyesi-u. 1. Hencz Imre rk. napszámos, 48 éves, Seregélyesi-ut. 1. Özv. Hausbauer Jakabné szül. Osztotics Erzsébet, rk. 88 éves, Kecskeméti-sor 4. sz. Burkovics István, rk. 4 hónapos, Vásártér 18. Vidovics Mária, rk. 3 hónapos, Fűrdő-u. ö. Kostyelik Bertalan, rk. tobak-segéd, 60 éves, Tobak u. 27. Régi János, rk. 8 hónapos, Rác-u. 23. Kuglics Istvánné, Pap Julianna, rk. 58 éves, Széchenyi u. 12. Halász Boldizsár, rk. uradalmi kovács, 44 éves, Sár-u. 38. Pap Ferenc, rk. városi gondozott, 53 éves, Vendel-u. 21. Varjas Sándor kétfestőgyári munkás, rk. 76 éves, Ráctemető-dűlő Mautner Vilmosné, Schiller Rozália, izr. 37 éves, Vásártér, 21. Lakatos Gyula,

máv. állomás előjáró, rk. 56 éves, Széchenyi u. Bódás Zoltán, ref. 16 hónapos, Budai ut 78. Szezenstein János, rk. háztulajdonos, 78 éves, Manc-János u. Nagy Pálné, Kálmán Julianna, rk. 44 éves. Öreg-u. 41. Kotrobai Nagy Józsefné, Ferenc Mária Anna, 43 éves Kigyó-u. 22. Gál József, rk. 6 éves Vendel u. 7. Özv. Pásztaivai Lászlóné Roffni Magdolna, rk. háztulajdonos, 74 éves, Kégl György-u. 6. Jankovics Emma, rk. 7 éves, Gáztelep-u. 1. Nagy Julianna, rk. 5 hónapos, Külső Berényi-ut. Bódai István, rk. 10 napos, Sziget-u. 17. Özv. Hindelang Ferencné, Tob-Katalin rk. agginteztető gondozott, 78 éves, Malom-u. 4. Némét Józsefné Szekeres Zsuzsanna, ref. 58 éves, Seregélyesi-ut. 1. Kis László, rk. 2 éves, Kerutca 23. Király Anna, rk. 3 éves, Öreg-u. 64.

Hósi halált hallak. A cs. és kir. 10. huszárezredben: Báró Fiáth Béla rk. 37 éves százados, Molnár János rk. 22 éves huszár, (fm.) Tengeri György rk. 21 éves huszár (fm.) Singer József tartalékos számvévo tizedes, izr. 29 éves. — A m. kir. 17. honvéd gyalogezredben: Szalay Károly rk. 35 éves népfölkelő-hadnagy (hivatalkok), Németh József, rk. 24 éves póttart. honvéd (npsz.) Vimmer József rk. 26 éves honvéd, (pincér). Szabó György rk. 30 éves, 1 oszt. számv. alizst (fm.) Gulyás Lajos 30 éves, népfölk. ujonc (csizmadia) Borsányi István, rk. 26 éves őrvezető (npsz.). — A cs. és kir. 69 ik gyalogezredben: Szizenstein Ferenc rk. 26 éves őrvezető (npsz.) Radács János rk. 21 éves címzetes tizedes (fm.) Molnár József ref. 27 éves póttart. gyalogos (fm.)

SZÍNHÁZ.

A „Maitresse.” (Az Apolló ujdonsága) Az annak idején történt Cailleaux francia miniszter nejének világszenzációs póre nyomán készített a Pasquali filmgyár egy szenzációs képet, melyet ma szombaton mutat be az Apolló színház. E szenzációs kép egy hatalmas filamalkotás, mely a per előzményeit hűen és megrázóan tárja elénk. A műsört három vígjáték-és egy tájkép egészíti ki. A helyérak rendesek.

APRÓHIRDETÉSEK.

Bárminemű eladásnál és vételnél a legcélszerűbb és legolcsóbb az apróhirdetésekből hirdetni. Egyszeri apróhirdetés két sorig 40 fillér, vastagabb betűkkel 80 fillér. Minden további sor 10 fillér. Apróhirdetéseket mindenkor előre fizetendőek és a megjelölt lapokat senkinek sem küldünk. Hirdetési helyek bérleténél nagyobb árengedmények vannak. Hírszöveg közötti rendezett betűkkel a hirdetés soronkint 40 fillér, vastagabb betűk-

kel 60 fillér. Olyan hirdetések, amelyek a közérkölcset sértik, vagy bármely okból a sajtótörvénnyel ellenkeznek, nem közlünk. Ezen kikötés a nyilrtéri hirdetésre és nyilatkozatokra is vonatkozik.

Gyermekkocsi, csinos, biciklikerékű eladó, Széchenyi u. 2.

Egy rét sarju és egy rét szena eladó. Tudakozódni lehet Tolnai-u. 30 szám alatt.

Egy ket szobás lakás elő szobával és konyha kiadó, Simor u 37.

Több évi gyakorlatalt bíró gépész cseplésre alkalmazást keres. Cim a kiadóban.

Alig használt nyitott **SARGAHINTŐ** késpzénzért olcsón eladó Sárszentmihályon, kőr orvos özvegyénél.

Egy jó házból való fu tanulóknak felvételik Gebauer Testvérek bodegájában. Kossuth-utca.

Telefon 233. — Telefon 233.

Penteeken és szombaton,
Augusztus hó 13 és 14 én

PREMIER

ÁLLAT

AZ EMBERBEN

erkölcscráma 4 felvonásban.

Pótműsor: 1. Tábóri posta III. 2 felvonásban. 2. Messter hét, (aktualitás) 2 előadás este 7 és 9 órakor.

Üzlet-áthelyezés!

Értesitem a mélyen tisztelt hölgyközönséget, hogy **női kalap-raktáram** Megyeház-tér 17. szám (Vörösmarty sarok) emeletre helyeztem át.

Nagy választék hölgy-és leányka-kalapokban — gyászkalapok a legutóbbi minták szerint a legrövidebb idő alatt készülnek.

Tisztelettel
Borkovits Berta
divatárúsnő.

Gyermek-, női- és férfi-szandalok.
Vászon és bőrcipők.

Divatos női bluzok és pongyolák. Komótfűzők és napernyők.

Szalma- és vászonkalapok.

Nagy választékban kaphatók **Kováts Antal** úri-, női-divat kereskedésében.